Business Kollel Network
Please follow Shiur on Seizing with Mi Shepura

שאלות ותשובות
בית יצחק

חלק אורח חיים

אשר סמכני למולני דבר וסעליתי בעלעולי, בחמלת ה׳ עלי אני מלעיל בחלמי ישראל יצחק יהודה שמעלקיש נסרב המופלג מומר מנזע מיתם והמעלם ילא ומרך לדבר ה׳ מוס׳ חיים שמואל יכוכ שמעלכא זליל מלבוב. לפנים סייתי רב בק״ק זוראוונא ומ״כ יסנמי יי״נ מרים על כסא מרנכות בקרסא קדישא בדעזאן ומגליל וכעמם בחוך עמי אני יוסב פס״ק פרעמישלא ומגליל:

Start Here #1

(ה) והנה אם קבם אחד אחרוב לגיכו בקבין בסף בחוכן דהעוכר מ״ל רק נקבל מי ספרע כ״ל דהעוכר בעלמו אינו יולא אח״כ בחסרוב זה דהוי עהב״ע כיון שלריך נקבל ע״ם ומגבם כרבנם דמילגע ל״ע״כין ל״י אף דכתיב וכמ״ת בעבך לא אחר עבוס דאינו עוכם עבכם עבך כרחיסמא בב״ע ע״ח א״כ הוי דבר שבילים. ובזה יש נפרם בגב׳ אם אח״ב עבוס קוכם עבוס אבי קמי בחבל ואיכו דעוכר לקבלו דאינו עוכם עבכם עבך אח״ל מ״ק אמאי קאי בחבל ואיכו אין עוכר לקבלו ועבכי עבוס אבים ואיכו דאמרי בגר אדרבכן הוי״ל אינו עוכם עבכם עבך ועוכר לקבלו (וע״ם הוס׳ ע״ק י״ד ע״ב ד״ה עבו מיכאוב לכדרי דאי לאו דבקבל מבייו ל״ע דאינו עוכם עבכם עבך) ובכ״פ עוכח דהוי עבירם. ואי״ל דאף אדרבכן הוי מהב״ע כמ״ם ראמ״ם אמרים ל״ו וע׳ בסר הכרבל אי ל״ו דהעוכר אל מי ספרע אבול לעדות ולפ״ז אמרינא דהוי עב״ע אלא אפי׳ בלאונקים הוי אב״ע ודוק מיבו בעכיו לאחר יולא בו דבחבריס ל״ם עב״ע כמ״ם אמב״ל אי הרע״מ ק״ק ג׳ ולא לאמוקים דבאי יאוס אף אחר ה״י בו אף בסאר ימים ס״יכו עבוס דל״ם אבו וכל רבע הוס גזיכם הרבם עבבא״כ ס״כא דהוי אל הכוכר רק אבבר עע״ם לכ״ע אחרים יצאו אך הכוכר אי״. ובקבם ק״ג גם אחרים אי״:

שו״ת שואל ומשיב מה׳ ב חל״ד סי׳ ק״י

#5

שנסתפקתי אם מי שחייב במי ספרע אי חייב בדיני שמים או לא. ועיין בתשובת מהר״ם מינץ סנ״ל סי׳ ק״ח שמשמע שאין עליו בדיני שמים ור׳ וכתב דכתב אם הי׳ חייב בדיני שמים בודאי הוא פסול לעדות כמ״ש בשמע״ק ב״ק דכל הני דחייבין בדיני שמים פסול לעדות, אך אם אינו חייב בדיני שמים ל״ע אם פסול לעדות. ועיין שו״ת כנסת יחזקאל שכביא בשם המגדני מלך שכל מי שהוא חייב במי ספרע פסול לעדות והוא חולק עליו וכן מיקל

שו״ת מהר״ש ענגל חא״ז סימן קנ״ג אות ג

#6

מי שאמר בב״ד שיטלם ואינו רולה לקבל מי ספרע ואח״כ חוזר בו ורולה לקבל מי ספרע וכו׳ כתב שם לפי מה שכתב במרדכי דכיכא דגרם כיזק לחבירו אף בעניין דלא הוי רק גרמא ופטור, מ״מ אם קיבל עליו לשלם ע מהני בדיבור לחוד וכו׳ ויש לומר דכיכא דצריך לקבל מי ספרע ומפורש בשו״ת כנסת יחזקאל דמי שמקבל מי ספרע מיפסל לעדות א״כ לגאה ידי שמים בודאי מוטל עליו לקיים המקח ואלא לקבל מי ספרע א״כ שוב יש לומר דמהני בקיבל עליו אף בדיבור בעלמא

#3

לד ס״ה שהחריטו בו: עכה״ע ועי׳ בתשר קרית מלה סי׳ כ״ה להרב הגדול מהר״י מילר ז״ל כת׳ בחמלע התשובה שלו ח״ל ומי שיש עליו עונש מי ספרע הוי בלילו שיש עליו עונש שבועה כדאיתא במעדני מלך דא״י להעיר עכ״ל. והגאון בעל כנ״י בתשובתו שם כתב וז״ל מה שכתב עמיתי הרב מהרי״מ בשם ס׳ מעדני מלך מי שקיבל ע״ע עונש מי ספרע פסול לעדות הנה לא היה לי עת לחפש בספר הלז אמנם אם כתוב כן דברים אלו אינם נכנסים בחוני כו׳ עד ואם אמי זקני המעד״מ כת׳ דברים אלו אני מתמיה ולא ס״ל כלל עכ״ל ע״ש. ולע״ד ברור שהרב מהרי״ מילר ז״ל כוונתו על דברי המעד״מ פ״ק דב״מ אות מ׳ שמביאו בקצרה הש״ך בסימן רכ״ב שכת׳ שם בסוף דבריו ולפ״ז אפשר דמי שיש עליו מי ספרע לא חשיב עד כו׳ ומיירי שם מלד עד שצריך שבועה אינו עד והרב בעל כנ״י לא ירד. לכוונת הרב מהרי״ם הנ״ל אמנם לדינא איחד אנן הנה בשיטה מקובלת ב״ק כ״פ הכותב בד״ה אלא לחבריה כת׳ בשם הרב המאירי שכתבו גדולי הלוחות שכל שנאמר עליו חייב בדיני שמים פסול הוא לעדות עד שיעיד והלבריס נראין שמאמר שהוא חייב להעיד תורת גזלה אלה עליו עד שיעוד ע״ש ולפ״ז לכאורה גם במי שקיבל מי ספרע שחייב בד״ש לקיים מקחו י״ל דפסול לעדות מיהו יש לחלק דהכא ל״ש כ״כ לומר תורת גזלה אלה עליו כיון שהשיב המעות שקיבל אמור החפץ ונראה פשוט דגם הש״מ לא קאמר אלא בהני דאיתמר אתם לבד״ש ודאי גזלה בידו משא״כ בהנך דסימן ע״ה ס״ט בחיי יודע אם הלויתני ובה״ג שאינו חייב בד״ש רק מחמת ספק ודאי דכסר ול״ע:

כ ר ם סי׳ קס״א ס״ג ש ל מ ה

#7

וגם השבו״י (חלק א׳ סימן קמ״ו) חולק על זה כמו שכתב בשמו התומים סימן כ״ח ע״ש. ובאמת שהשבו״י קדמו בראיה זו וכן כתב הריב״ש בסימן שצ״ב ע״ש. ומכל מקום לפי מה שמחלק השבו״י בין דאורייתא לדרבנן כבר נדחית ראיה זו דאבק רבית דרבנן הוא ועיין להרב משמרות כהונה במסכת בבא בתרא דף ל״ו ע״א גבי הנהו עזי דאכלי חושלא שהאריך בפרט זה ובדברי התומים ז״ל. ועי׳ להרב ים התלמוד ז״ל במסכת בבא קמא דף נ״ו עמוד א׳ בתוספות ד״ה כיסוי שהאריך בדברי הרב ים של שלמה והוכיח כדבריו ע״ש ועי׳ מה שכתב הרב כהונת עולם ז״ל דף ז׳ עמוד ב׳, ואין כאן מקום להאריך ורק זה ראיתי להעיר על התומים בראייתו האחרונה דמתבאר מדבריו דגבי חיוב מי שפרע נמי מיקרי חייב לצאת ידי שמים ולהסוברים דמהני תפיסה הכי נמי התם ע״ש, ונעלם ממנו תשובת מהר״מ מינץ ז״ל סימן ק״א שכתב דהתם פשוט הוא דלית ביה תפיסה כלל וחיוב לצאת ידי שמים אמיר ספי מחיוב מי שפרע ע״ש).